

8. Соціальна відповідальність : навчальна програма нормативної навчальної дисципліни підготовки магістрів спеціальності 071 «Облік і оподаткування». – Житомир : Житомир. держ. технол. ун-т, 2017. – 4 с.
9. Соціальна відповідальність : робоча програма навчальної дисципліни для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 63 с.
10. Соціальна відповідальність : робоча програма навчальної дисципліни. Спеціальність 071 Облік і оподаткування. – Дніпро : Дніпроп. нац. ун-т імені Олеся Гончара, 2016. – 27 с.

Мельник Н. Г.

кандидат економічних наук, доцент

Михайлишин Н. П.

кандидат економічних наук, доцент

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Неналежне врегулювання конфліктів між приватними інтересами та державними обов'язками службових осіб, так само як і порушення встановлених чинним антикорупційним законодавством заборон та обмежень, стає джерелом корупції [4].

Конфлікт інтересів – це конфлікт між публічно-правовими обов'язками і приватними інтересами посадової особи, за якого її приватні інтереси, котрі впливають з її положення як приватної особи, здатні неправомірним чином вплинути на виконання цією державною посадовою особою її офіційних обов'язків або функцій. Іншими словами, конфлікт інтересів – це ситуація, при якій службова особа, виконуючи свої обов'язки, має приватний інтерес (особисту заінтересованість), який хоча і не обов'язково призводить до прийняття неправомірного рішення або вчинення неправомірного діяння, але здатний до цього призвести [2].

Конфлікт інтересів може бути пов'язаний із цілком правомірними діями службовця як приватної особи, його належністю до громадських організацій, сімейними інтересами тощо, за умови, що ці інтереси здатні з певною вірогідністю реально спричинити неналежний вплив на виконання цією службовою особою своїх службових повноважень [2].

Таким чином, незважаючи на те, що далеко не кожен конфлікт між службовими повноваженнями і приватним інтересом здатен призвести до неправомірних рішень чи діянь, кожен із конфліктів інтересів здатен створити таку ситуацію у випадку, якщо не буде вчасно та належним чином задекларований, оцінений та врегульований.

Законом України «Про запобігання корупції» конфлікт інтересів поділяється на реальний та потенційний. При цьому потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень; реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень [1].

Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів визначають такі складові конфлікту інтересів (реального, потенційного): приватний інтерес

(будь-який майновий чи немайновий), службові/представницькі повноваження (безпосередні та загальнослужбові), а також співвідношення вказаних складових (реального конфлікту інтересів та потенційний конфлікт інтересів).

Наявність конфлікту інтересів не обов'язково призводить до фактів корупції, однак істотно підвищує ризик вчинення корупційних діянь та є по суті їх передумовою.

Визначення змісту поняття «конфлікту інтересів» має значення для правильного вживання заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів. Зміст цього питання визначають такі дві обов'язкові ознаки:

1) конфлікт інтересів – це суперечність між особистими інтересами особи та її службовими повноваженнями;

2) наявність конфлікту інтересів може негативно вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих особі службових повноважень [4].

Конфлікт інтересів може мати місце не лише тоді, коли зазначена суперечність вже фактично вплинула на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень (вчинення або невчинення дій), а й тоді, коли вона потенційно може вплинути на них.

Особи, які уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, не можуть прямо чи опосередковано спонукати у будь-який спосіб підлеглих до прийняття рішень, вчинення дій або бездіяльності всупереч закону на користь своїх приватних інтересів або приватних інтересів третіх осіб.

Коло службових повноважень в державному секторі визначається в посадових інструкціях, трудових договорах, іноді – в дорученнях тощо. Водночас необхідно пам'ятати, що інструкції та інші документи визначають лише безпосередні повноваження конкретного працівника, в той час, як законом або іншим нормативно-правовим актом може додатково визначатися коло як безпосередніх, так і загальнослужбових повноважень, які повинні братися до уваги при розгляді питання про наявність чи відсутність конфлікту інтересів.

Практично це означає, що кожен службовець при виконанні своїх повноважень повинен брати до уваги увесь спектр своїх не лише правових (юридичних), а й соціальних (приватних) відносин, які зумовлюють виникнення майнового чи немайнового інтересу.

Бухгалтер суб'єкта державного сектору повинен здійснити розумні кроки для виявлення обставин, в яких може виникнути конфлікт інтересів та оцінити серйозність всіх загроз. Такі обставини можуть привести до виникнення небезпеки порушення основних принципів обліку. В цьому випадку слід враховувати факт існування ділових інтересів або відносин із підлеглими або третьою стороною, які можуть призвести до появи таких загроз, до встановлення або продовження підтримки відносин або прийняття конкретного завдання.

Посадові особи державних та комунальних підприємств, установ та організацій зобов'язані повідомляти про конфлікт інтересів, який пов'язаний з обмеженням спільної роботи близьких осіб. При цьому, у Кодексі законів про працю України міститься стаття 25-1, присвячена питанню обмеження спільної роботи близьких родичів чи свояків (батьки, подружжя, брати, сестри, діти, а також батьки, брати, сестри й діти подружжя) на підприємстві, в установі, організації. Суть цієї законодавчої норми полягає в тому, що якщо на установі працюють близькі родичі, то доцільно уникати ситуації, в результаті якої зазначені особи у зв'язку з виконанням трудових обов'язків будуть безпосередньо підпорядковані або підконтрольні одна одній [4].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

2. Морозов Є. Конфлікт інтересів & приватний інтерес: межі відповідальності / Є.Морозов blog.liga.net/user/emorozov/article/28778
3. Мельник Н.Г. Бухгалтерський облік у системі заходів боротьби з корупцією / Н.Г. Мельник, Н.П. Михайлишин // Глобальні та національні проблеми економіки. - 2017. - Вип. 17. - С. 844-848 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/170.pdf>
4. Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів національне агентство з питань запобігання корупції» від 29.09.2017 №839

Рожелюк В. М.

доктор економічних наук, професор
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ВИЗНАЧАЛЬНА РОЛЬ ОБЛІКОВОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Реалії розвитку економічної політики держави суттєво впливають на стан справ підприємств у конкурентному середовищі їх діяльності. Особливо гостро постає питання економічної безпеки всіх сфер і видів діяльності підприємства, левову частку інформаційного забезпечення якої формує облікова служба.

Роль облікової служби в системі управління зумовлена змістом основних завдань, які виконують облікові працівники: надання повної й достовірної інформації керівництву про стан підприємства, критичні ситуації у сфері договірних відносин і матеріальних поставок, а також дефіцит грошових коштів; здійснення й контроль розрахункових відносин із контрагентами та працівниками; контроль за роботою матеріально відповідальних осіб; забезпечення своєчасного та повного виконання підприємством своїх зобов'язань за розрахунками з бюджетом і позабюджетними фондами; контроль за повнотою й чіткістю операцій із грошовими коштами; надання в установлені терміни бухгалтерської звітності.

Керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

Для забезпечення результативності виконання управлінських завдань, підвищення ефективності діяльності підприємств особливу увагу необхідно приділяти організації праці облікової служби підприємства, яка охоплює структуру облікового апарату, його зв'язок з іншим структурними підрозділами та відділами (табл. 1), через отримання від них необхідної інформації для ведення бухгалтерського обліку та здійснення контролю за рухом зовнішніх та внутрішніх документів та надання їм потрібних облікових даних для забезпечення економічної безпеки діяльності підприємства [1].

Економічна безпека це здатність, в першу чергу, до інформаційного захисту всіх складових господарського процесу, на кожній з яких формується певний масив інформації, недопущення витоку якої й забезпечує кваліфікований обліковий персонал.

Виділення інформаційного захисту в один з основних напрямів економічної безпеки зумовлюється недобросовісною конкуренцією на ринку продукції товарів, робіт і послуг, хакерськими атаками на інформаційні сервери та масиви даних, факти шахрайства збоку